

naturam obiecti scit pro arbitrij libertate futurum, securus contrarium, si pro eadem arbitrij libertate contrarium, vt potest, esset futurum: quod est scientiam medianam per comparationem ad ea contingencia futura, quæ ab arbitrio creato pendent, in Deo constitutæ.

Quia ergo autores, cum quibus disputamus, neque cum Lutheranis & alijs hereticis confirunt præfinitiones, & motiones, ac determinationes Dei, quibus efficaci concursum arbitrium creatum ad actus peccati moueat, ad determinat, ut in illo certo cognoscere valeat, quæ peccata per creatuæ arbitria sunt futura: neque item certitudinem eiusdem præfinitione reducere videtur incertitudinem & infallibilitatem, quod voluntas creatæ peccabit, nisi à Deo per concursum efficacem ad actus non malos & peccata refrahatur, ac cohibetur, quæ ad peccata sit ita propensa, vt naturæ necessitate in ea feratur, nisi aliunde cohibeatur, quoniam id error efficit in fide, neque aliud sit, ad quod reduci possit, quam ad certitudinem scientia media, qua Deus altitudine sui intellectus eminentissimaque comprehensione arbitrii creati in ea effientia certo cognovit, in quo peccata pro sua libertate quocumque creatum arbitrium laberetur ex hypothesi, quod in tali, vel tali ordine rerum & circumstantiarum collocaretur, cum posset ex eadem hypothesi in ea re ipsa non labi, & si ita esset futurum, hoc, & nō illud, præscivisset Deus, affirmandum sanè videtur, hos autores non negare scientiam medianam in Deo circa peccata futura: præfertim cum, quando de peccatis sermo incidit, consenteant ad scientiam medianam loquantur, eaque docant, quæ sine media scientia itare non possint, ut super ea parte dictum est. Quamvis, vt verum fatetur, interdum redolere videantur opinionem, quam disputatione 15. impugnauimus, atque ad permissionem peccatorum configiant, indequæ solùm certæ esse uelint præfinitionem Dei ergo peccata futura, abique vel præscientia scientia media.

Illi tamen obiter admouerim, si scientiam medianam circa peccata concedant, immixtio illam vniuersum impugnare. Præterea, dum futuri contingentibus conditionatis loquuntur, & in Deo certam de illis scientiam recte admittunt, immixtio, vt certitudinem scientiam omnium, quæ commemorant, saluent, recurrunt ad Dei præfinitiones quæ sicut sunt, si conditions adimplerentur qualis in eis præfinitionibus certo ex talibus conditionibus futura preconognoscetur. Etenim defensus Saulis in Ceilam ad Davidem capiendum ac interficiendum, si David in Ceila maneret, peccatum erat lethale Saulis: tradito item Davidis innocentis, a quo viri Ceila tantum beneficium acceptarent, similiter videbatur lethale eorum peccatum: deniq; pecata, in quæ iusti lapsi erant, nisi morte præliperentur, lethalia etiam erant: quæ omnia propter Deum præfiri non potuit, neq; ad ea efficaciter mouere & determinare arbitrium creatum, vt in talibus & ex talibus præfinitionibus certo sciire posset ea futura: sed illa erat certitudo scientia media circa peccata, ex hypothesi, quod conditiones illæ implerentur.

Membro etiam præcedente ostensum est, resursum in penitentia Tyriorum & Sidoniorum ad præfinitionem per auxilium ex se efficacem, quæ fuisset, si apud illos factæ fuissent virtutes, quæ

A Corozain & Bethsaldæ factæ sunt, & non potius ad certitudinem scientia media, manifestè enervare & euertere verba Christi. Quo sit, vt vniuersim certitudo in Deo, quod futura effient contingentia omnia conditionata, sit certitudo scientia media, non vero præfinitionis quæ arbitrium creatum ad ea per concursum efficacem à Deo determinaretur, si tales conditions futurae fuissent.

Vt vero ad actus liberi arbitrij non malos de- Præfinitiones ad
ueniamus, certè si sine Dei præfinitione, concu- nos ad
ſuque Dei ex se efficaci potest creatum arbitriū nō ma-
exercere actus omnes peccatorum, quos re ipsa los per con-
exercet, etiam si in quibusdam eorum sit mul- cursum Dei
tum difficultas, vt in aggrediendo hofle, & ex impa-
conscendendo muro, quando bellum est iniu- gnantur.
ſum, & multum eti periculū, valdeque refugiat cem impa-
natura, & in plurimis alijs: non video cur sine gnantur.
eodem efficaci auxilio, & præfinitione, solo ge- generali concurso in actus & effectus,
nerali concurso immediato in actus & effectus, quali Deus ad peccatorum actus ex sententia eorum, quibuscum disputamus, concurrit, non pos-
qui se efficaci immittit, ut etiam moraliter bonos, in quibus nulla est difficultas, sed potius inuiditas ac delectatio: vt velle ire cubi- sit esse gratia: & pleraque alia similia facere.
tum, aut pranum, quando si sine peccato facit, Ridiculus namq; est, quid negaverit: presertim
& inuidum vtrumque illi est: debitum redere vxori, velle ambulare, aut ludere, animi re- cum Deus inuita causis secundis liberauerit non restringat & coarctet, quando, quod est faciendum, malum non est, sed potius bonum: &
creandi gratia: & pleraque alia similia facere. cum multiplicandi & augendi sine necessitate non sit concursus Dei maximè ad ea, quæ me- rē naturalia sunt. Mirumque sanè est, quando aliqui inter se pugnant, eos, ex quorum parte bellum est inuidum sine præfinitione & concen-
tu Dei efficaci pugnare: eos vero, qui non illi- citè pugnant, ad resistendum & pugnandum egere præfinitione & concursu Dei efficaci: Si ergo arbitrium creatum exercere eiūmodi ad- Eius potest sine concursu Dei ex se efficaci, & præfinitione, eosque variare quo ad multas cir-
cumstantias, nempe, vt nunc potius incipiatur, aut finiatur, quam ante, aut post, ut intefiores, vel remissiores elicantur, ut ambulatio in vnam, vel alteram partem, & concitatior, aut tardior fiat; & sic de alijs circumstantijs: sanè quod certo Deus prescribit illos absoluere esse futuros, & cùs his potius, quam cum alijs circumstantijs, reduci non potest in certitudinem præfinitionis ac determinationis arbitrij per concursum Dei ex se efficaciem, sed in certitudinem scientia media, quæ Deus altitudine sui intellectus certo cognovit, in quam partem; & in quas circumstantias arbitrium creatum pro sua libertate se efficit flexuram, ex hypothesi, quod illud creare & collocare vellit, in eo ordine rerum & circumstantiarum, quo illud collocatur, securus non hoc, sed longè diuersum, si pro eadem arbitrij libertate ex eadem hypothesi diuersum esset futurum.

Confermatio hoc ipsum possumus, quoniam in Concordia disp. 32 ad hunc articulū ostendimus, 165 name-
vnum & eumdem numero actum in genere na- to actus is
ture hic & nunc eliciti indifferenter posse effi- genere na-
bonū, aut malū moraliter, variata vna sola circu- turæ indi-
flacia, quæ nihil facit ad diuersitatē eiusdem actus ferenter pot-
in genere naturæ: vt cumdē numero cōsentent est esse ho-
lus aut ma- ter.
hic &